

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!**1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé!**

- a) ___ Az ókori Kréta palotavárosát Sir Arthur Evans tárta fel. A knosszoszi király nevéől (mínosz) osztotta fel mínoszi korszakokra Kréta történetét.
- b) ___ A főníciaiak kereskedelmi telepeket alapítottak a Földközi-tenger szigetein és partvidékén. Legnevesebb városaik közé tartozik Karthágó is.
- c) ___ A perzsa vallás és filozófia leghíresebb egyénisége Zarathusztra volt, aki nézeteit a Tórában foglalta össze.
- d) ___ A legrégebb egyiptomi írást hieroglifának (szent véset) nevezik. A hieroglif írás leegyszerűsítésével alakították ki az ún. hieratikus írást.
- e) ___ Az indiai társadalom védákra tagozódott, amelyek zárt csoportok voltak, csak beleszületni lehetett.
- f) ___ A kínai kultúra magas színvonalú volt, sok területen, például a fehér porcelán, az ékirásos agyagtáblák készítése, a papírgyártás, a selyemszövés terén megelőzte Európa államait.
- g) ___ A főníciai ábécét magánhangzókkal kiegészítve a görögök hozták létre a betűírást.
- h) ___ Spártában a helóták bányászattal, kézműiparral foglalkoztak. Háború esetén katonáskodtak is.
- i) ___ A latin és szabin törzsek Latiumban, a Tiberis alsó folyásánál telepedtek le.
- j) ___ Az építészet az etruszkoknak köszönheti a boltív és a csúcsív használatát.
- k) ___ A Mithrász-kultusz Perziából származó misztériumvallás volt. Népszerűségének egyik oka az volt, hogy a beavatottak egyenrangúakká váltak.
- l) ___ Róma istenei közül Jupiter a legfontosabb, mellette áll Mars, a hadisten, a harmadik főisten Quirinus (a római polgárok közösségének és békés gazdálkodásának égi védnöke, a napi munka sikerének oltalmazója), később Jupiter, Juno, Minerva alkották a capitoliumi triádst.

a

b

c

d

e

f

g

h

i

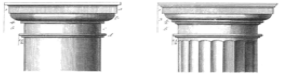
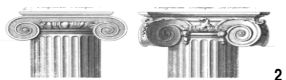
j

k

l

.../12

2. Nevezze meg a képeken látható oszlopfejeket!

a)		_____
b)		_____
c)		_____

a

b

c

d

e

.../5

Húzza alá annak az épületnek a nevét, amelyben az oszlopok nőalakok!

d) Parthenon, Erechteion, Niké temploma

Írja a vonalra a Parthenonban emelt Athéné-szobor alkotójának (Periklész barátja) a nevét!

e) _____

¹ A kép forrása: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Oszlop> (részlet) (2012.02.15)² A kép forrása: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Oszlop> (részlet) (2012.02.15)³ A kép forrása: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Oszlop> (részlet) (2012.02.15)

3.A) Írja a vonalra a jellemzők alapján felismert történelmi személyiség nevét!		a	b
a)	Szolón távozása után a zűrzavaros politikai helyzetet kihasználva türanniszt hozott létre. _____	c	d
b)	Szalamisznál az ő vezetése alatt győztek a görögök a perzsák felett. _____	e	f
c)	A makedónellenes csoport vezetője volt, híres szónok, aki II. Philipposz ellen mondott beszédeket. _____	g	h
d)	A római hagyomány szerint az ő nevéhez fűződik Róma polgárainak öt vagyoni osztályba (classis) való sorolása (e beosztás alapján jött létre a comitia centuriata). _____	i	j
		.../10	
3.B) Írjon a fentiekhez hasonlóan röviden meghatározó jellemzőket a következő történelmi személyiségekről!			
e-g)	Periklész: _____		
h-i)	Spartacus: _____		
j)	Vespasianus: _____		
4. Egészítse ki a hiányos szöveget!		a	b
„Szolón Kr.e. 640 körül született Attika egyik legelőkelőbb nemzetségéből...A fiatal Szolón _____-ből (a) szerzett vagyont és teremtett olyan életkörülményeket, amelyek tudásszomját csakúgy kielégítették, mint élnivágását... politikai kiugrása _____ (sziget neve)ért (b) folyó harc jegyében történt. Megválasztották _____-nek (c), és a szigetet sikerült is elfoglalni.Később diallektésznek (politikai döntőbíró) és _____-nak (d) választották meg.....Legfontosabb intézkedése az volt, hogy eltörölte _____ (e) felszabadította a rabszolgasorba került honfitársait. Akiiket külföldre adtak el, azokat _____(f)..Ez az intézkedéscsomag a _____ (g) elnevezést nyerte, mivel az elzálogosított földekről eltávolították az adósságot jelző határkövet.” ⁴		c	d
		e	f
		g	
		.../7	

⁴ Kertész István: Hellén államférfiak. Bp. Kossuth K., 1992.12.p.

5.A) Egészítse ki a táblázatot!

HELYSZÍN	ESEMÉNY	IDŐPONT	NÉV
Marathon	a)	b)	c)
Cannae	d)	e)	f)
g)	Julius Caesar legyőzi Pompeius csapatait	h)	Julius Caesar / Pompeius

a

b

c

d

e

f

g

h

i

j

k

l

.../12

5.B) Soroljon fel kettőt Julius Caesar tisztségei közül!

i) _____

5.C) Bizonyítsa, hogy intézkedéseivel a római állam válságának megoldására törekedett! (j-l)

6. Írja soronként a vonalra, mi a közös a soronként megadott személyekben, fogalmakban?

a) Ékírás, hatos és tízes számrendszer, a kör 360 fokra való felosztása

b) Awelum (szabad ember), muskenum (szolga állapotú), wardum (rabszolga)

c) Kambüszész, nagy Kürosz, I.Dareiosz

d) Anubisz, Ízisz, Ozirisz

e) Saul, Dávid, Salamon

a

b

c

d

e

.../5

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY - 9. évfolyam

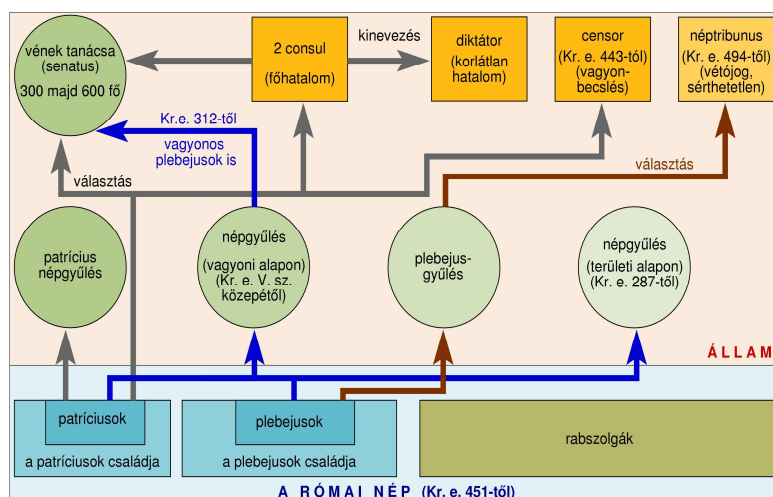
7. Írja az állítások betűjelét ahhoz a történelmi személyiséghez, akire az jellemző!

Marius	
Sulla	
Caius Gracchus	
Augustus	
Tiberius	
Claudius	
Hadrianus	
Caracalla	

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	

.../13

- a) Az ő nevéhez fűződik a 212-ben kiadott Constitutio Antoniniana rendelet, amelyben a birodalom minden szabad polgára megkapta a római polgárjogot.
- b) Proscriptio listát készített politikai ellenfeleiről.
- c) Megkezdte a megerősített határvonal, a limes kiépítését. Ezek közül a leghíresebb Britanniában épült.
- d) Kiépítette a császári hivatalrendszert.
- e) Megszervezte a katonák kiképzését, egységessé tette ruházatukat, fegyverzetüket.
- f) Néptribunusként Karthágó területén újabb coloniákat alapított, hogy földhöz jussanak a római nincstelenek.
- g) Birodalmának természetes határokat tervezett. A határfolyók: Rajna, Duna, Eufrátesz.
- h) Brundisiumban (Kr.e.40) a triumvirek felosztották egymás között a birodalmat.
- i) Javasolta, hogy az itáliai szövetségesek kapjanak római polgárjogot.
- j) Augustus adoptált fiaként külpolitikájában követte a császár elveit; nem hódított, hanem erősítette a védelmet.
- k) Átszervezte a hadsereget; 2 légió 10 cohorsra, centuriákra és manipulusokra oszlott
- l) Csökkentette a néptribunusok jogkörét, megfosztotta a lovagokat a bíraskodás jogkörétől, növelte a szenatus létszámát.
- m) Igyekezett visszaállítani a régi római erkölcsöket, a klasszikus római család értékét, ennek jegyében születtek családjogi és vallási törvényei.

8. Tanulmányozza az ábrát és a forrás és saját ismeretei alapján *válaszoljon* a kérdésekre!

5

⁵ A kép forrása: A Nemzeti Tankönyvkiadó által kiadott CD melléklet a 9.évf. történelemtankönyvéhez

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY - 9. évfolyam

Húzza alá azt a két szót, amely jellemző a köztársasági államszervezetre! (a)

trivialitas, collegialitas, despotikus, patriarchális, annualitas

a

b

c

d

Nevezze meg, melyik tisztséget szerezte meg a plebs a Szent-hegyre való kivonulás után!

b) _____

e

f

Nevezze meg a jellemzők alapján felismert tisztségeket!

c) Ők rendelkeztek a legfőbb katonai és végrehajtó hatalommal. Kr.e.367-től egyik tisztséget plebejus is betölthette: _____

d) Szükségállapot idején 6 hónapra korlátlan hatalommal felruházott személy: _____

.../6

Mikortól és milyen intézkedéssel érték el a teljes jogi egyenlőséget a plebejusok? (e-f)**9. Miért és kik ölték meg Julius Caesart!**

a

b

c

.../3

REJTVÉNY**10.A) Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!**

a

b

c

d

e

f

g

h

i

j

k

l

m

n

.../14

a) Vagyonbecslő hivatalnok Rómában.

b) Jellegzetes római viselet.

c) Római béke.Romana.

d) Senatorok, akik magukat a legjobbaknak nevezték.

e) Legendás szépségű egyiptomi uralkodónő.

f) Római tartomány.

g) A Julius-Claudius dinasztia tagja.Terrorisztikus uralmat vezetett be.

h) 16 évet leszolgált római katona.

i) Vesszőnyaláb, amelyben a bárd a hatalmat jelképezte.
A lictorok vitték a consulok (vagy a dictator) előtt.

j) A római nagy szennyvízcsatorna neve:.....Maxima.

k) Pannonia Superior légiónak jelöltjeként császár lett.
Septimius.....

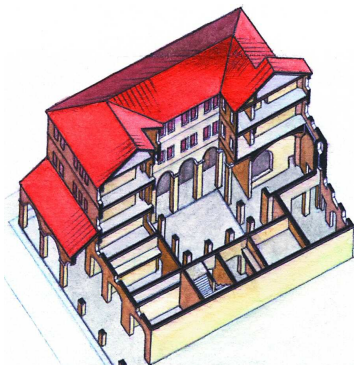
l) Három férfi szövetsége.

m)

10.B) Magyarázza meg röviden a függőleges oszlopban található történelmi fogalmat! (n)

11. ESSZÉ

Mutassa be a források és saját ismeretei segítségével a római hétköznapiakat és ünnepeket! (a családi élet, a közösség ünnepei, öltözködés, lakáskörülmények)

római bérház⁶római viselet⁷

„...Az ünnepek egyrészt az egész közösséget érintő és összefogó állami ünnepek voltak. A magánélet egyes kiemelkedőbb, rituális jelleggel is bíró eseményeihez is fűződtek természetesen ünnepek – mint például a születés(nap)hoz, a férfi-tóga felöltéséhez, a halálához stb. Ezek elsődlegesen családi ünnepeknek tekinthetők. Nevük: *feriae privatae*.Az egész nép által megült állami ünnepek és a magánjellegű családi ünnepek között helyezkedtek el a különféle vallási szervezetek, társadalmi rétegek és csoportok saját ünnepei. Ilyenek voltak az egyes istenségek kultusza ápolásának céljaira alakult papi, valamint a szakmanként tömörülő kézműves testületek védő istenségüknek szentelt ünnepei. Kettősséget mutat a tizenhatodik életévüket betöltő ifjak „nagykorúsításának”, férfi-tógába való öltöztetésének ünnepe, a március 17-én tartott *Liberalia* is. A családi körben elvégzett ünnepi áldozat után az ifjak Rómában a Capitoliumi Jupiter templomában mutattak be közös áldozatot....”⁸

	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	i	j
	k	l
	m	
	.../13	

⁶ A kép forrása : A Nemzeti Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem tankönyveihez készült CD

⁷ A kép forrása : <http://myrdinfashion.com/divattortenet.html> (2012.02.05)

⁸ Szilávik Gábor: Római ünnepek. In: <http://www.tankonyvtar.hu/historia-1992-10/historia-1992-10-romai> (2012.02.05.)

[illegible]

Javító tanár neve:.....

Elért pontszám: / 100 pont